

**Arkusz zawiera informacje prawnie
chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu**

Układ graficzny © CKE 2016

CKE **CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

Nazwa kwalifikacji: **Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej**

Oznaczenie kwalifikacji: **Z.08**

Wersja arkusza: **X**

Z.08-X-17.01

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

**EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE
Rok 2017
CZĘŚĆ PISEMNA**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Na podstawie wyników oceny poziomu samodzielności świadczeniobiorcy, zamieszczonych w karcie oceny wg skali Barthel, oceń stan podopiecznego oraz określ czy kwalifikuje się do świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej.

- A. Stan średnio ciężki, kwalifikuje się do długoterminowej opieki.
- B. Stan bardzo ciężki, kwalifikuje się do długoterminowej opieki.
- C. Stan średnio ciężki, nie kwalifikuje się do długoterminowej opieki.
- D. Stan bardzo ciężki, nie kwalifikuje się do długoterminowej opieki.

Ocena świadczeniobiorcy wg skali Barthel

Lp.	Czynność	Wynik
1.	Spożywanie posiłków 0 = nie jest w stanie samodzielnie jeść 5 = potrzebuje pomocy w krojeniu, smarowaniu masłem itp. lub wymaga zmodyfikowanej diety 10 = samodzielny, niezależny	5
2.	Przemieszczenie się z łóżka na krzesło i z powrotem/siadanie 0 = nie jest w stanie, nie zachowuje równowagi przy siedzeniu 5 = większa pomoc fizyczna (jedna lub dwie osoby) 10 = mniejsza pomoc słowna lub fizyczna 15 = samodzielny	5
3.	Utrzymanie higieny osobistej 0 = potrzebuje pomocy przy czynnościach osobistych 5 = niezależny przy myciu twarzy, czesaniu się, myciu zębów (z zapewnionymi pomocami)	5
4.	Korzystanie z toalety (WC) 0 = zależny 5 = potrzebuje pomocy, ale może coś zrobić sam 10 = niezależny, zdejmowanie, zakładanie, ubieranie się, podcieranie się	5
5.	Mycie, kąpiel całego ciała 0 = zależny 5 = niezależny lub pod prysznicem	0
6.	Poruszanie się po powierzchniach płaskich 0 = nie porusza się lub < 50m 5 = niezależny na wózku, wliczając zakręty >50m 10 = spaceruje z pomocą słowną lub fizyczną jednej osoby > 50m 15 = niezależny, ale może potrzebować pewnej pomocy, np. laski >50m	0
7.	Wchodzenie i schodzenie po schodach 0 = nie jest w stanie 5 = potrzebuje pomocy słownej, fizycznej; przenoszenie 10 = samodzielny	0
8.	Ubieranie się i rozbieranie 0 = zależny 5 = potrzebuje, ale może wykonywać połowę czynności bez pomocy 10 = niezależny w zapinaniu guzików, zamka, sznurowadeł itp.	5
9.	Kontrolowanie stolca/zwieracza odbytu 0 = nie panuje nad oddawaniem stolca lub potrzebuje lewatyw 5 = czasami popuszcza (zdarzenia przypadkowe) 10 = panuje, utrzymuje stolec	5
10.	Kontrolowanie moczu/zwieracza pęcherza moczowego 0 = nie panuje nad oddawaniem moczu lub cewnikowany 5 = czasami popuszcza (zdarzenia przypadkowe) 10 = panuje, utrzymuje moczu	5
Wynik kwalifikacji		35

Interpretacja wyniku kwalifikacji

86 – 100 pkt – stan pacjenta „lekki”
21 – 85 pkt – stan pacjenta „średnio ciężki”
0 – 20 pkt – stan pacjenta „bardzo ciężki”

Zadanie 2.

Asystent zaobserwował podczas wypowiedzi 14-letniej podopiecznej brak płynności mówienia, zaburzenia rytmu i tempa mowy, marszczenie czoła i brwi oraz szybkie mruganie powiekami. Które zaburzenie mowy występuje u dziewczynki?

- A. Sygmatyzm.
- B. Rotacyzm.
- C. Dyslalia.
- D. Jąkanie.

Zadanie 3.

Asystent zaobserwował, że 20-letni podopieczny z niepełnosprawnością intelektualną dość dobrze radzi sobie w zakresie czynności codziennych i samoobsługi. Jego ruchy są jednak niezgrabne i wolne, mowa jest niewyraźna, a słownictwo ubogie. Podopieczny ma trudności z koncentracją uwagi i zapamiętywaniem nowych treści. Wykazuje cechy labilności emocjonalnej. Wyniki obserwacji wskazują, że ma on niepełnosprawność intelektualną w stopniu

- A. umiarkowanym.
- B. znacznym.
- C. głębokim.
- D. lekkim.

Zadanie 4.

U podopiecznego z rozpoznaną cukrzycą typu 2. należy przede wszystkim wprowadzić ograniczenia dotyczące

- A. formy spędzania wolnego czasu.
- B. aktywności fizycznej.
- C. sposobu odżywiania.
- D. sposobu ubierania.

Zadanie 5.

Podopieczna chorująca na stwardnienie rozsiane odczuwa częste mrowienia i drętwienie kończyn dolnych oraz zawroty głowy. Z powodu tych dolegliwości do poruszania się poza domem używa wózka inwalidzkiego. Którą potrzebę przede wszystkim zaspokaja podopiecznej używanie przez nią wózka inwalidzkiego?

- A. Bezpieczeństwa.
- B. Przynależności.
- C. Samorealizacji.
- D. Wypoczynku.

Zadanie 6.

Punktem wyjścia do opracowywania indywidualnego planu współdziałania z osobą z niepełnosprawnością powinna być diagnoza

- A. zasobów środowiska lokalnego.
- B. stanu zdrowia osoby niepełnosprawnej.
- C. zasobów finansowych osoby niepełnosprawnej.
- D. problemów, potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej.

Zadanie 7.

Podczas rozmowy z podopiecznym po udarze z afazją ruchową asystent powinien

- A. obserwować uważnie mimikę podopiecznego, wyręczać podopiecznego w dokończeniu rozpoczętej wypowiedzi.
- B. zadawać pytania umożliwiające krótką odpowiedź „tak” lub „nie”, czekać na dokończenie wypowiedzi.
- C. utrzymywać z podopiecznym kontakt wzrokowy, ograniczać kontakt słowny.
- D. mówić głośno i wyraźnie, nie wykorzystywać komunikacji niewerbalnej.

Zadanie 8.

Mężczyzna po złamaniu kości udowej i zaopatrzeniu operacyjnym został wypisany do domu z zaleceniem przyjmowania leków przeciwzakrzepowych w iniekcji podskórnej. Ponieważ jest osobą samotną, otrzymał wsparcie asystenta. Na jaką pomoc, w zakresie wykonywania iniekcji, może liczyć z jego strony?

- A. Asystent może wskazać choremu rodzaj leku przeciwzakrzepowego do podania w iniekcji.
- B. Asystent może pomóc choremu w wybraniu właściwego miejsca wykonania iniekcji.
- C. Asystent może wykonać choremu iniekcję podskórną leku przeciwzakrzepowego.
- D. Asystent może określić choremu dawkę leku przeciwzakrzepowego.

Zadanie 9.

80-letni mężczyzna z demencją samodzielnie myje się i ubiera, wymaga jednak przypominania o tych czynnościach i kontrolowania efektów jego działania. Opisane zachowanie podopiecznego świadczy

- A. o braku umiejętności życiowych.
- B. o braku sprawności manualnej.
- C. o zaburzeniach pamięci.
- D. o zaburzeniach emocji.

Zadanie 10.

Podopieczny chory na cukrzycę po przyjęciu porannej dawki insuliny i spożyciu lekkiego śniadania pracował w ogrodzie. Wkrótce wystąpiły u niego nudności, osłabienie, zlewne poty i przyspieszenie akcji serca. Dolegliwości te mogą świadczyć o wystąpieniu

- A. hiperkalcemii.
- B. hiperglikemii.
- C. hipokalcemii.
- D. hipoglikemii.

Zadanie 11.

U podopiecznego cierpiącego na chorobę wieńcową wystąpił nagle bardzo silny, piekący, ściskający ból zamostkowy, któremu towarzyszyła duszność i kołatanie serca. Ból nie ustąpił po zażyciu przez mężczyznę nitratów. W tej sytuacji asystent powinien

- A. wezwać pogotowie ratunkowe i ułożyć podopiecznego w pozycji półwysokiej.
- B. wezwać pogotowie ratunkowe i ułożyć podopiecznego w pozycji płaskiej.
- C. podać leki przeciwbólowe i ułożyć podopiecznego w pozycji bezpiecznej.
- D. podać leki nasercowe i ułożyć podopiecznego w pozycji płaskiej.

Zadanie 12.

Podczas zabawy w ogrodzie 6-letnia dziewczynka z niepełnosprawnością intelektualną spożyła trujące owoce ligustru rosnącego przy placu zabaw. Asystent, oprócz zabezpieczenia resztek rośliny, udzielając pierwszej pomocy, powinien natychmiast

- A. wezwać pogotowie ratunkowe, spowodować wymioty u dziewczynki i ułożyć ją w pozycji płaskiej na plecach.
- B. wezwać pogotowie ratunkowe, sprowokować wymioty u dziewczynki, zawiadomić opiekunów prawnych.
- C. podać dziewczynce węgiel leczniczy oraz dużą ilość wody do picia, zawiadomić opiekunów prawnych.
- D. podać dziewczynce węgiel leczniczy i wodę do picia, zawieźć ją do najbliższego lekarza.

Zadanie 13.

Asystent posadził podopiecznego po udarze mózgu na wózku inwalidzkim. Rękę dotkniętą niedowładem z obniżonym napięciem mięśniowym powinien

- A. pozostawić w swobodnym zwisie tak, by była w zasięgu wzroku chorego.
- B. ułożyć na poduszce leżącej na kolanach chorego lub na stoliku do wózka.
- C. ułożyć na podłokietniku wózka lub na siedzisku wózka podsuwając pod udo.
- D. zawiesić na zwykłym temblaku tak, by była zgięta w łokciu pod kątem prostym.

Zadanie 14.

Maksymalna temperatura posiłku podawanego podopiecznemu przez zgłąbник żołądkowy wynosi

- A. 40°C
- B. 35°C
- C. 30°C
- D. 25°C

Zadanie 15.

Podopiecznej z przewlekłą niewydolnością żylną lekarz zlecił profilaktyczne stosowanie pończoch przeciwzakrzepowych. Asystent powinien poinformować podopieczną, że pończochy te należy zakładać

- A. na noc, w pozycji leżącej.
- B. na noc, w pozycji siedzącej.
- C. rano, przed wstaniem z łóżka.
- D. rano, bezpośrednio po wstaniu z łóżka.

Zadanie 16.

Na skórę bezpośrednio przed nałożeniem warstw okładu ciepłego należy zastosować

- A. Alantan.
- B. wazelinę.
- C. krem nawilżający.
- D. maść rozgrzewającą.

Zadanie 17.

Przedstawiony na ilustracji sprzęt służy do

- A. kinezyterapii miejscowej podopiecznego.
- B. kąpeli podopiecznego w wannie.
- C. werandowania podopiecznego.
- D. pionizowania podopiecznego.

Zadanie 18.

Które worki należy stosować do pielęgnacji i zabezpieczenia ileostomii?

- A. Worki zamknięte bez filtra.
- B. Worki zamknięte z filtrem.
- C. Worki z kranikiem.
- D. Worki otwarte.

Zadanie 19.

W celu zapobiegania zaparciom u osoby obłożnie chorej należy przede wszystkim

- A. zadbać, aby podopieczny spożywał codziennie co najmniej 1 kg surowych warzyw.
- B. codziennie wykonywać podopiecznemu ćwiczenia bierne kończyn dolnych.
- C. zadbać, aby podopieczny wypijał co najmniej 2 litry płynów dziennie.
- D. codziennie wykonywać podopiecznemu masaż brzucha.

Zadanie 20.

Asystent opiekuje się obłożnie chorą, otyłą podopieczną, u której często dochodzi do powstawania odparzeń w zagłębieniach fałdów skórnych. Podczas codziennej pielęgnacji asystent powinien

- A. smarować fałdy skóry maścią z antybiotykiem.
- B. oddzielać fałdy skóry miękkim materiałem.
- C. smarować fałdy skóry gencjaną.
- D. oddzielać fałdy skóry ligniną.

Zadanie 21.

Podopieczny z niepełnosprawnością intelektualną nie radzi sobie z robieniem zakupów. Aby rozwinąć w tym zakresie jego sprawność, asystent powinien przeprowadzić z podopiecznym trening

- A. interpersonalny.
- B. higieniczny.
- C. budżetowy.
- D. kulinarny.

Zadanie 22.

Asystent opiekuje się 70-letnim mężczyzną chorym na cukrzycę typu 1. Podopieczny z powodu zaćmy ma trudności z samodzielny ustawianiem właściwej dawki insuliny na dozowniku insulinowym (penie). W tej sytuacji asystent powinien

- A. zaproponować podopiecznemu przyjmowanie doustnych leków przeciwcukrzycowych.
- B. zlecić pielęgniarce środowiskowej podawanie podopiecznemu insuliny.
- C. skontrolować ustaloną przez podopiecznego dawkę insuliny na penie.
- D. osobiście podawać podopiecznemu zleconą dawkę leku penem.

Zadanie 23.

Do ćwiczeń oddechowych z oporem asystent powinien zaproponować podopiecznemu

- A. inhalator ultradźwiękowy.
- B. butelkę z wodą i rurkę.
- C. szklankę z wodą.
- D. maskę tlenową.

Zadanie 24.

40-letniemu podopiecznemu po przebytym zabiegu operacyjnym, fizjoterapeuta zlecił trening aerobowy. Zalecił utrzymywanie tętna w czasie wysiłku na poziomie 55-60% maksymalnej wartości tętna. Asystent będzie nadzorował wykonywanie ćwiczeń i kontrolował tętno podopiecznego. Na podstawie danych w tabeli wskaż dopuszczalną wartość tętna w czasie wysiłku aerobowego dla tego mężczyzny.

- A. 180 uderzeń/minutę.
- B. 118 uderzeń/minutę.
- C. 108 uderzeń/minutę.
- D. 98 uderzeń/minutę.

Wiek (w latach)	Maksymalna wartość tętna (uderzeń/minutę)
30	190
40	180
50	170
60	160
70	150

Zadanie 25.

Podopieczny po zakończeniu leczenia z powodu przebytego złamania kości udowej ma zalecone wykonywanie między innymi ćwiczeń izometrycznych, wzmacniających siłę mięśni kończyny dolnej. Asystent w uzgodnieniu ze specjalistą powinien prowadzić z podopiecznym ćwiczenia polegające na

- A. zginaniu i prostowaniu kończyny z użyciem taśmy elastycznej.
- B. ruchach kończyną z wykorzystaniem drabinki rehabilitacyjnej.
- C. napinaniu mięśni bez zmiany odległości przyczepów mięśni.
- D. biernych ruchach kończyną dolną bez napinania mięśni.

Zadanie 26.

Asystent powinien poinformować podopiecznego, że wydane przez lekarza rehabilitacji medycznej skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne należy zarejestrować w zakładzie rehabilitacji najpóźniej w terminie

- A. 7 dni od daty wystawienia skierowania.
- B. 14 dni od daty wystawienia skierowania.
- C. 20 dni od daty wystawienia skierowania.
- D. 30 dni od daty wystawienia skierowania.

Zadanie 27.

80-letnia niewidoma podopieczna po zamianie mieszkania zamieszkała na nowym osiedlu. Kobieta jest samodzielna w zakresie czynności codziennych, ale czuje się osamotniona. Którą formę nawiązywania relacji społecznych najlepiej zaproponować tej podopiecznej?

- A. Odwiedzenie osiedlowego Klubu Seniora.
- B. Wizytę w Poradni Medycyny Rodzinnej.
- C. Zakupy na targowisku.
- D. Spacer po osiedlu.

Zadanie 28.

Podopieczny z paraplegią otrzymał do kąpeli podnośnik wewnątrzwannowy o napędzie elektrycznym. Mężczyzna sam przemieszcza się na wózek inwalidzki. W zakresie której czynności podopieczny będzie wymagał pomocy?

- A. W sterowaniu podnośnikiem za pomocą pilota.
- B. W zainstalowaniu podnośnika do wanny.
- C. W odchyleniu oparcia dla pleców.
- D. W samodzielnym umyciu głowy.

Zadanie 29.

Podopieczna po operacji wszczepienia endoprotezy stawu biodrowego, do bezpiecznego korzystania z sedesu powinna posiadać w łazience

- A. podwyższającą nakładkę na sedes.
- B. deskę sedesową wolnoopadającą.
- C. papierową nakładkę na sedes.
- D. drewnianą deskę sedesową.

Zadanie 30.

Asystent opiekuje się młodym mężczyzną z niepełnosprawnością intelektualną, przebywającym w mieszkaniu chronionym. Która metoda pracy asystenta z podopiecznym, w pełni umożliwi przygotowanie podopiecznego do samodzielności w zakresie utrzymania porządku w mieszkaniu?

- A. Trening umiejętności.
- B. Nadzór bieżący.
- C. Pogadanka.
- D. Pokaz.

Zadanie 31.

52-letni mężczyzna z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym otrzymał częściową protezę zębową. Asystent przygotowujący podopiecznego do samodzielności w zakresie czynności higienicznych powinien przede wszystkim

- A. wyjaśnić podopiecznemu znaczenie higieny jamy ustnej dla zdrowia.
- B. zalecić podopiecznemu mycie jamy ustnej i czyszczenie protezy.
- C. wspomagać podopiecznego w codziennym czyszczeniu protezy.
- D. przeprowadzić pogadankę na temat higieny jamy ustnej.

Zadanie 32.

16-letni chłopiec z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lubi słuchać radia, śpiewać i tańczyć. Preferowaną formą zajęć aktywizujących dla tego chłopca jest

- A. hortikuloterapia.
- B. dramatoterapia.
- C. chromoterapia.
- D. muzykoterapia.

Zadanie 33.

Asystent przygotowujący podopiecznego do krioterapii powinien przygotować mu przed każdym zabiegiem:

- A. czapkę, rękawiczki, skarpety.
- B. czepek i kostium kąpielowy.
- C. spodenki i buty sportowe.
- D. ciepły szlafrok i ręcznik.

Zadanie 34.

Podopieczna, która przez dłuższy czas pozostawała w łóżku, podczas czynnej pionizacji w pierwszej kolejności powinna usiąść

- A. w łóżku, opierając się na uniesionym wezglówiu.
- B. na brzegu łóżka z nogami opartymi na taborecie.
- C. na brzegu łóżka z opuszczonymi nogami.
- D. w łóżku bez oparcia tułowia.

Zadanie 35.

Zalecaną metodą integracji społecznej dla 25-letniego podopiecznego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym będzie udział

- A. w zajęciach logopedycznych w świetlicy terapeutycznej.
- B. w zajęciach środowiskowego domu samopomocy.
- C. w szkolnych zajęciach komputerowych.
- D. w szkolnych warsztatach teatralnych.

Zadanie 36.

Którą z metod powinien zastosować asystent w celu doskonalenia u podopiecznego umiejętności kontaktów z innymi ludźmi?

- A. Arteterapię.
- B. Ergoterapię.
- C. Trening poznawczy.
- D. Trening umiejętności społecznych.

Zadanie 37.

Do komunikowania się z podopiecznym głuchoniewidomym asystent powinien zastosować

- A. symbole graficzne.
- B. alfabet punktowy.
- C. system gestów.
- D. język migowy.

Zadanie 38.

Indywidualny plan wsparcia 18-letniego podopiecznego z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym powinien uwzględniać przede wszystkim

- A. naukę wykonywania podstawowych czynności samoobsługowych.
- B. treningi samodzielnego wykonywania czynności domowych.
- C. treningi pobudzające i rozwijające zainteresowania.
- D. naukę prostych czynności zawodowych.

Zadanie 39.

19-letni niesłyszący chłopiec chciałby po ukończeniu liceum podjąć naukę w zawodzie, w którym mógłby wykorzystać swoje zdolności plastyczne. Uwzględniając jego predyspozycje oraz rodzaj niepełnosprawności, można zaproponować mu naukę w zawodzie

- A. grafik komputerowy.
- B. protetyk słuchu.
- C. fryzjer.
- D. stolarz.

Zadanie 40.

Które udogodnienia stosowane w przestrzeni publicznej są przeznaczone przede wszystkim dla osób niewidomych?

- A. Kontrastowe barwy poręczy i przycisków w autobusach.
- B. Sygnały dźwiękowe na przejściach dla pieszych.
- C. Pochylnie prowadzące do wejść w budynkach.
- D. Rampy w autobusach i tramwajach.